

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού
για τις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος**

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Χρύσης Παντελίδης	Χρίστος Χριστοφίδης
Χάρης Γεωργιάδης	Σωτήρης Ιωάννου
Ονούφριος Κουλλά	Αλέκος Τρυφωνίδης
Σάβια Ορφανίδου	Μη μέλη της επιτροπής:
Άριστος Δαμιανού	Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 30 Μαΐου, καθώς και στις 6, 20 και 27 Ιουνίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Οικονομικών, εκπρόσωποι του Τμήματος Φορολογίας και του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και της Υπηρεσίας Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών και η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των προτάσεων νόμου παρευρέθηκε επίσης το μη μέλος της επιτροπής και εισηγητής της δεύτερης υπό αναφορά πρότασης νόμου κ. Στέφανος Στεφάνου.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Αλέκο Τρυφωνίδα και Μιχάλη Γιακουμή εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης- Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, είναι η τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε για περίοδο έξι μηνών:

1. η παράδοση τροφίμων και φαρμάκων να υπαχθεί στον μηδενικό συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και
2. η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και οι υπηρεσίες εστιατορίων και άλλες υπηρεσίες επισιτισμού να υπαχθούν στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ ύψους 5%.

Περαιτέρω, σκοπείται όπως για το μέρος των τελικών λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά στο κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου επιβάλλεται μηδενικός συντελεστής ΦΠΑ.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τον κ. Στέφανο Στεφάνου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, είναι η τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε να μην επιβάλλεται ΦΠΑ επί του ειδικού φόρου κατανάλωσης με τον οποίο βαρύνονται τα πετρελαιοειδή μέχρι το τέλος του έτους 2022.

Σκοπός της τρίτης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Νικόλα Παπαδόπουλο, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Χρύση Παντελίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, είναι η τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε η αναπροσαρμογή της τιμής των καυσίμων που είναι ενσωματωμένη στους τελικούς λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) και στην οποία περιλαμβάνονται το ποσοστό του κόστους αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το κόστος αγοράς καυσίμων και το κόστος της διατήρησης στρατηγικών αποθεμάτων, να υπόκειται προσωρινά, μέχρι το τέλος του έτους 2022, στον μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ.

Σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο εκ των εισηγητών της πρώτης πρότασης νόμου κ. Αλέκος Τρυφωνίδης, οι ρυθμίσεις που προτείνονται αναμένεται να συμβάλουν στη συγκράτηση των τιμών και στη στήριξη των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της δεύτερης πρότασης νόμου, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία για σκοπούς μείωσης της έκθεσης των καταναλωτών στις ευμετάβλητες ενεργειακές τιμές και συμβαδίζει με τις κατευθύνσεις της Συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που διεξήχθη στις 24 και 25 Μαρτίου 2022, στα συμπεράσματα της οποίας τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν μέτρα για την περαιτέρω ανακούφιση των ευάλωτων καταναλωτών και για τη στήριξη των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Επιπροσθέτως, η προτεινόμενη τροποποίηση αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην κοινωνία και την οικονομία από τις συνεχείς αυξήσεις των τιμών και στην παροχή ουσιαστικής στήριξης στους καταναλωτές, για να ανταποκριθούν στο αυξημένο κόστος των πετρελαιοειδών.

Σύμφωνα με την εκ των εισηγητών της τρίτης πρότασης νόμου κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες λόγω των έντονων πληθωριστικών πιέσεων στις τιμές των καυσίμων και των δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρισμού στους τελικούς λογαριασμούς της ΑΗΚ. Δήλωσε επίσης ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να συμβάλουν στον περιορισμό των χρεώσεων που βαρύνουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και στην ανακούφιση των καταναλωτών.

Ο Υπουργός Οικονομικών εξέφρασε τη διαφωνία του ως προς τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, δηλώνοντας ότι αυτές αντίκεινται στο ευρωπαϊκό κεκτημένο και ειδικότερα στις πρόνοιες της ευρωπαϊκής Οδηγίας που προβλέπει για το κοινό σύστημα ΦΠΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Ο ίδιος αξιωματούχος αναλύοντας περαιτέρω τις θέσεις του δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η παραχώρηση φορολογικών εκπτώσεων, μέσω των προτεινόμενων ρυθμίσεων, αναμένεται να διατηρήσει τη ζήτηση σε υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα τη δημιουργία περαιτέρω πληθωριστικών πιέσεων, την επιβάρυνση της κυπριακής οικονομίας και την ανάγκη λήψης μέτρων από το κράτος για στήριξη των καταναλωτών συνεπεία του πληθωρισμού.
2. Η λήψη μη στοχευμένων και οριζόντιων μέτρων για μείωση του επιβαλλόμενου ΦΠΑ, όπως προβλέπεται από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, δεν επιφέρει μείωση στις τιμές των προϊόντων, αλλά ενθαρρύνει την αισχροκέρδεια από τις επιχειρήσεις.
3. Η πρόθεση για άσκηση κοινωνικής πολιτικής δεν εξυπηρετείται μέσω των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθότι αναμένεται να επωφεληθούν κυρίως οι επιχειρήσεις αντί οι καταναλωτές με χαμηλά οικονομικά εισοδήματα.
4. Η μείωση της φορολογίας επί της ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό τη συγκράτηση του κόστους κατανάλωσής της, αποτελεί αντικίνητρο στην προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας και στην πράσινη μετάβαση. Το υψηλό κόστος κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας οφείλεται στην εξάρτηση της ΑΗΚ από την κατανάλωση μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και όχι στον επιβαλλόμενο ΦΠΑ και φόρο κατανάλωσης.
5. Το εκτιμώμενο δημοσιονομικό κόστος από τις προτάσεις νόμου ανέρχεται στα €140 εκατομ. για εξάμηνη περίοδο εφαρμογής. Ενδεχόμενη προώθησή τους θα δημιουργήσει αλυσιδωτές οικονομικές επιπτώσεις, καθότι αναμένεται να επηρεάσουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και τη ρευστότητα του κράτους, με αρνητικές συνέπειες στα δημόσια οικονομικά, τα οποία είναι ήδη ιδιαίτερα επιβαρυνμένα λόγω των έκτακτων μέτρων στήριξης της οικονομίας συνεπεία των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία.

6. Η κυβέρνηση προωθεί μέτρα, στο πλαίσιο των οικονομικών της δυνατοτήτων, με στόχο τον περιορισμό των επιπτώσεων από τις αυξήσεις των τιμών, τα οποία κρίνονται πιο στοχευμένα και αποτελεσματικά και αφορούν μεταξύ άλλων στη στήριξη των συνταξιούχων, των νοικοκυριών με εξαρτώμενα άτομα, των ληπτών ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και των ατόμων με αναπηρία, καθώς και τη στήριξη της γεωργοκτηνοτροφίας.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου την επιτροπή απασχόλησε σωρεία ζητημάτων, που αφορούν μεταξύ άλλων στις συνεχιζόμενες αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων, της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και άλλων αγαθών, στην ανάγκη στήριξης των καταναλωτών συνεπεία των πληθωριστικών πιέσεων, στην εξασφάλιση εξαίρεσης προς όφελος της Δημοκρατίας από τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής Οδηγίας για τον ΦΠΑ και στο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από την ΑΗΚ, τα οποία συζητήθηκαν εκτενώς.

Περαιτέρω, η επιτροπή ζήτησε την κατάθεση στοιχείων που αφορούν μεταξύ άλλων στο δημοσιονομικό κόστος των προτεινόμενων ρυθμίσεων, στα έσοδα από την επιβολή ΦΠΑ στον ειδικό φόρο κατανάλωσης επί των καυσίμων, στις δαπάνες των νοικοκυριών για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου από την ΑΗΚ, στην τιμή των καυσίμων στην Κύπρο σε σχέση με τον μέσο όρο στην ΕΕ, στα μέτρα που έλαβαν κράτη μέλη της ΕΕ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις αυξήσεις των τιμών των ενεργειακών προϊόντων, καθώς και στα κέρδη των εταιρειών πετρελαιοειδών, στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και με σχετική επιστολή της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, αμφότερες ημερομηνίας 3 Ιουνίου 2022.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προτάσεων νόμου κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

12 Ιουλίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.02.063.063-2022
23.02.063.078-2022
23.02.063.102-2022

ΣΧΚ/ΑΚ/ΣΓΘ/ΜΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
2. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022.
3. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2022.